

Sudarytojo žodis

Šis *Problemu* numeris skirtas aptarti demokratijos ir prievartos santykiui. Demokratija, kaip daugumos valdžia, suponuoja prievartą prieš mažumą, kurios politinis tapatumas formuojasi kovos sąlygomis. Demokratijoje nuolat verda politinė kova: riba tarp legalių ir nelegalių priemonių išsitrina. Demokratinės kovos arena tampa ekonominių galių konkurencijos lauku. Demokratiniais svertais dažnai telkiamas kapitalas ir didinama socialinė diferenciacija. Demokratiniai institutai tampa biurokratinėmis prievartos mašinomis, traiškančiomis kitaminčius. Demokratinės valstybės, pasitelkdamos karinę jėgą, eksportuoja demokratiją arba ją prisidengdamos didina savo tarptautinę politinę ir ekonominę galią. Visa tai leidžia kalbėti apie karo kultūrą, besiformuojančią demokratijos sąlygomis. Ar Kanto amžinosios taikos viltis šios karo kultūros aplinkoje tėra svajonė? Ar karas ir prievarta neatsiejami nuo demokratijos?

Demokratija – atviras mūsų viešojo gyvenimo projektas. Anot Derrida, ji – visuomet ateinanti. Mes kuriame ją savo egzistencijos kūrybiniame žaizdre, kur sulydomos politinės, etinės, estetinės gyvenimo intencijos. Šia prasme de-

mokratija yra „karšta“ socialinės tikrovės kūrimo vieta. Mes ją kuriame kaskart iš naujo kaip savo gyvenamąją aplinką, kurios dalis – mūsų siekiai, intencijos ir vertinimai. Tai įtemptos kovos tarp mažumos ir daugumos, tarp savo ir Kito, tarp praeities ir ateities aplinka, kurią plečiame puoselėdami demokratiją kaip geriausią iš blogiausių tvarkų.

Straipsnių autoriai, nagrinėdami įtampą tarp demokratijos ir prievartos, atskleidžia smurto, demokratijos ir meilės sąsajas (Z. Norkus), demaskuoja tuščius demokratijos pažadus (A. Žukauskaitė) ir utopijas (N. Vasiliauskaitė), parodo aktyvios (G. Mažeikis, T. Kačerauskas) ir pasyvios (J. Černevičiūtė) kovos vietą demokratijoje, dekonstruoja neigiamus (D. M. Stančienė, J. Lavrinec) ir teigiamus (T. Kačerauskas, E. Zavadskas) demokratinėse institucijose aspektus, nagrinėja socialines (M. Briedis) demokratinės visuomenės prieštaras.

Šis numeris išaugo iš kasmetinės Lietuvos filosofų draugijos konferencijos, kuria rengėjai mėgino suteikti intrigos ir įtampos Lietuvos filosofų bendruomenės gyvenimui.

Tomas Kačerauskas